

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.—

Реклямації неопечатані в вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Боротьба проти української мови в народній школі в Росії.

Свого часу подали ми начерк закону 37-ох послів російської думи, котрим они домагають ся заведеня в народній школі на Україні української мови, на основі засад, які признали найзнаменитіші педагогіи світа єдино розумними. Тимчасом всякі чорносотенні і чиновничі живла починають справдшню війну проти сих змагань старим оружєм, яке витягають з свого арсеналу і силують ся з одного боку залякати міродатні круги „політичною інтригою“, а з другого українську мову представити яко якусь штучно вироблену мішанину, якою ніякий нарід не говорить і ніхто нею не пише, окрім «галицьких українофілів». Київська „Рада“ подав в сій много важній справі статю, яку тут наводимо:

Проти української мови в школах.

Ще не встиг проєкт 37 послів про заведенє української мови в народних школах стати на порядку денному дискусій в думі, а вже знялась проти него ціла хуртовина в таборі реакционерів — націоналістів у Києві. «Клубъ русскихъ націоналістовъ», що метою свого істнованя поставив собі «ідейну» боротьбу з українством, перший забив тривогу, без сумніву за ним підуть інші чорносотенні гуртки на Україні і розвинуть з свого боку агітацію, щоб дискредитувати ідею української школи не тільки перед урядовими сферами, але й в масах самої української людности, збаламученої й задуреної всякими союзниками та істино русскими. Поки що маємо перед собою резолюцію „Клубу рус. нац.“ з приводу проєкту 37 послів. Резолюція видрукована на сторінках «Кієвлянина» і містить в собі досить просторе мотивованє у 8 пунктах.

Ще як тільки наспіла звістка про складаний ґрупою правих послів з України законопроєкт про заведенє початкової освіти на Україні на народній українській мові, поруч з державною російскою мовою «Рада» категорично висловила ся, що сей проєкт занадто скромний і навіть неясний, що від далеко не може загоїти всіх болячок сучасної школи на Україні, як би єму і вдалось бути переведеним в житє. Але всеж за проєктом признано певне значінє, яко першого етапу на шляху до справжньої реформи нашої народної школи в найбільш відповідному до потреб людности душі. І справді, як порівняти єго з теперішньою шкільною практикою, коли українську мову тільки дозволено для поясненя в школі (за винятком хіба Поділя, де дозволено завести її до деяких шкіл), то проєкт 37 послів, постровний на принципі чисто-педагогічних потреб, вносить дуже важний

корект в теперішнє становище річей і безперечно може прислужити ся для унормованя наших шкільних відносин. Можна сперечатись за єго деталі, але в цілому се справді, як висловивсь проф. М. Грушевский, „промінь світла“ серед сучасної шкільної темряви на Україні і навіть серед правої репрезентації нашого краю в третій думі.

Ми вважаємо зайвим доводити в нашій газеті потребу народної мови в школі, тим більше, що недавно сьому питанню була присвячена на сторінках „Ради“ докладна статя д. Конощенка, яка як найбільше ілюструє тяжке просвітнє становище українського селянства без своєї національної школи. Так само, гадаємо, зайвим було б перед нашими читачами полемізувати з резолюцією «русскихъ націоналістів», тим більше, що для сих людей, котрі переслідують свою певну мету, далеку від усякого питання про добро для народних мас, для сих людей, кажемо, наші слова прозвучать даремно. Але ми хочемо показати спосіб і зміст їхньої аргументації, щоб довести ще раз, на скільки далекі від правди і навіть від логіки всі виступи ворогів проти українзації школи.

Для авторів резолюції «совершенно ясно и безспорно», що проєкт 37 членів думи переслідуює не педагогічні, а виключно політичні цілі. Навіть без читаня в серця, можна наперед не повірити, щоб праві послы, монархісти, що стоять за «єдиную и недѣлимую Русь», в якомусь засліпленю провадили проєкт, шкідливий для державних інтересів, як вони їх розуміють. І через те всякі домисли резолюції про «Самостійну Україну», яко конечну мету українзації школи, занадто безглузді, щоб з ними ще треба було сперечатись. А тимчасом цілих два пункти резолюції присвячено фантазії на тему про „Самостійну Україну“, і про те, що, мовляв, успіхови українства найбільш радуватимуть ся Поляки. Над сим то вже зараз і кури посьміють ся.

Інтересно, що у всіх 8 пунктах мотивованя резолюції буквально нема ні слова по суті про те, наскільки і як українська мова в школі могла вплинути на культурний розвиток народу, нема нічого про те, як зараз стоїть шкільна справа на Україні, як розуміють діти російську мову в школі. Замість сього всього в IV пункті голословно заявляє ся, ніби сорокалітній досвід земских шкіл, де вивчили ся сотні школярів, показує, що наука на російській мові не була тормозом для розвитку народної просвіти. Так само більш міжголословне запевненє резолюції, ніби «ніколи ще не виникало питанє про те, щоб при зносинах Українців з Великоросами треба було запомогти перекладчиків», коли тільки що на днях суд в Києві по становив покликати перекладчика, щоб посьвідчити, що слово „красне письменство“ не те саме, що «освободительная литература».

Перший пункт мотивованої резолюції містить в собі «науковий» огляд розвитку й взаємин великорусскої й української мови; він виходить з тої тези, ніби «общерусска книжна мова для Українців не тільки державна мова, але своя рідна, близька трохи менше, ніж для Великорусів». Але, як би хто й не знав зовсім ні української, ні народної великорусскої, ні книжної російської мови, то все таки він навряд чи згодить ся з сєю тезою, коли трохи далі прочитає, що „сучасна російська мова виробилась дякуючи діяльності Ломоносова, Карамзіна, Крилова, Пушкіна та ин., коли елементи церковно-славянські відійшли на другий план перед стіхією живої народної мови“, — певнаж річ — великорусскої, а не української народної мови; так як же тепер книжна російська мова може бути „своею, рідною« простому селянинові-Українцеві?

Ну, а скількиж правди в тому, ніби українська мова, котру хоче запровадити до народних шкіл проєкт 37 послів, „творена за останні десять років галицькими українофілами з д. Грушевским на чолі?“ Аджеж не десять, а цілих пятьдесят літ ведеть ся боротьба проти української мови в народних школах, починаючи ще з 1862. року, коли зачинено недільні українські школи; невже сього не знають автори резолюції? Та й самий «Кієвлянинъ» товче воду в ступі про неістнованє української мови цілі десятки років, а тут виходить, що сама мова витворена всього тільки десять років тому! Та й як би справді автори резолюції були незадоволені сучасною літературною українскою мовою, то хтож їм заборонить домагатись, щоб у школі наука відбувалась чистою народною мовою, де нема ні польських, ні німецьких, ні латинських слів, яких багато в українській літературній мові, а ще більше в російській мові, де крім того, ще велика сила церковно-славянських неологізмів. Та й невжеж самі Українці думають почати в народних школах книжкою науковою мовою, — аджеж і мова самої резолюції в «Кієвлянині» далеко від мови книжки Баранова, по якій вчать дітей однаково і в Великоросії і на Україні, хоч в першій ся книжка — справді рідна для дітей, а в другій — чужа.

Отакою аргументацією кїєвські націоналісти думають довести, що солідний, обґрунтований на чисто педагогічних основах проєкт 37 послів має на меті «Самостійну Україну», але ми певні, що резолюція їхня вирахована на такі круги, котрі й без усякої аргументації твердять: „не было, нѣтъ и бытъ не можетъ малороссійскаго языка“, і боротись з ними можна не полемікою, не аргументацією, а поширенєм національної свідомости й культури в народних масах. І коли ся свідомість поширить ся на стільки, що сам народ зрозуміє, що єму кориснійше, — чи вчитись на своїй рідній мові, чи на чужій хоч і близькій, тоді об єго непохитну волю розібють ся всі нікчемні

»ухищення« наших доморощених „русских націоналістів“ з прізвиськом на „енко“.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Нарада в справі унів. страйку, яку відбув міністер Мархет з унів. ректорами, як ми вже вчора звіщали, відняла властиво підставу дальшому страйкови навіть споглядаючи на сю справу із становища мнених вольнодумців. Одначе т. зв. вольнодумне дивізіоністство з N. fr. Presse на чолі піддуває даліше і так розятрени уми і доводить тим способом до розладу, котрий стає в різкій суперечности з усякою взагалі свободою. У Відні унів. студенти відбули віче а відтак вирушили на парламент, де позачинувано входові двері, а соціалістичний посол Пернерсторфер витав промовою студентів. Ухвали, які занали між німецькими студентами по різних університетах, вказують, що они не думають занехати страйку, бо бажать приневолити унів. власти і правительство, щоби зовсім піддали ся домаганям студентских віч. Тим самим положене для правительства і унів. властей, котрі в тій справі поносять велику вину, стає грізним, бо тепер правительство буде приневолене заняти виразне і рішуче становище і показати, що оно не уступає перед напором т. зв. вольнодумних студентів, а се знов може викликати в парламенті бучі з боку соціалістів і радикалів, котрі стоять на боці сего студентского руху. Правительство буде тим більше приневолене до рішучої постави по вислові цісаря про сю справу. Христ. сусп. Reichspost подає, що підчас відкриття нової захоронки для дітей у Відні, цісар в розмові з визначнішими личностями звернув ся до міністра Мархета з піднесенним голосом і промовив: „Зробіть уже раз кінець сему скандалови! Ваші ректори се гарне товариство!“ По тих словах виголошених так голосно, що всі присутні добре чули, цісар звернув ся від міністра Мархета, котрий навіть не міг на се відповісти, до інших личностей. Сі слова монарха викликали у Відні велике вражінє і як звіщає Reichspost, ректори віденських висших шкіл удали ся зараз до міністра Мархета, щоби від него дізнати ся про правдивість сеї вісти, а колиб міністер потвердив се, тоді подалиб ся о відпустку. За ними пішли би імовірно ректори інших висших шкіл в Австрії. Се очевидно також відобсе ся в посольській палаті, де вже і так воздух набитий вибуховим напннєм. На початку вчерашнього засідани посольської палати професори унів. послі, крім Поляків, зажадали від президента Вайскірхнера голосу, щоби запротестувати проти виводів гр. Штернберга, котрий студентів назвав Lausbuben. Президент заявив, що уділить їм голосу аж при кінці засідани.

Тимчасом на львівськїм університеті панує спокій, а так само і на краківськїм, де понад 1000 студентів вручили ректорови письмо проти страйку і просьбу до сенату, щоби ніяк не допустив до зачинення університету або до здержаня викладів, які там відбувають ся мимо змаганя соціалістів, на всіх виділах без перепоны.

Nfr. Presse звіщає, що сесия держ. ради скінчить ся ще в сїм місяці, але що правительство змагає до того, щоби перевести ще закон про підвишенє податку горівчаного, а також про підвишенє контингенту рекрутів і в тій справі переговорює з сторонництвами, щоби їх до сего наклонити.

Заграниця.

Войовнича промова цісаря Вільгельма викликала велике вражінє в політичних і дивізіоністских кругах і в тепер п едметом усяких толків. Reichspost замічає, що Австро-Угорщина не може вдавати ся в авантурничі справи.

Тимчасом всенімецька Ostdeutsche Rundschau накликає парламентарні сгонниництва німецькі до розєму з огляду на трудне положенє Німців, щоби тим способом здобути для німецького живла рішучий вплив на заграничну політику.

Тоді моглиб Німці приневолити міродатні круги правительств. енні, щоби Австро-Угорщина на случай війни ішла рука в руку з Німеччиною і щоби Австро-Угорщина на основі ухвал в обидвох парламентах заключила правно державний союз з Німеччиною, котрий би став основним законом в нашій монархії.

Новинки

— Календар. В пятницу: руско-кат.: Висариона при.; римо-кат.: Гервас. і Прот. — В суботу: руско-кат.: Теодота сщм.; римо-кат.: Сильверія М.

— П. намісник др. Бобжинський повернув в Відня до Львова.

— Памятник заслуженому патриоту. Дня 6. с. м. відбуло ся в Жукові, бережанського повіта, посвяченє памятника на гробі бл. п. о. Сильвестра Лепкого. Памятник поставлено коштом і заходами парохіян покійника, при незначній матеріяльній помочи бережанської інтелігенції. Памятник у форміobelіска, виконаний з місцевого білого каменя та прикрашений дуже гарними різьбами. Напис, на нїм вирита, така: „О. Сильвестер Лепкий (Марко Мурава) *1843 †1907. Заслуженому Патриоту і народному Дїачеву вдячний український народ. В. И. П. 1908“. Памятник сей, з різьбами і написом є твором артиста-різьбара (самоука) Василя Бідули, селянина з Лащина. На се сьвято прийшло коло півтора тисячі селян із верх 30 громад Бережанщини (з Шумлян, Гинович, Жуксва, Лащина, Вербова, Нараєва, Рогатина, Курян, Лісник, Урманя, Дрищева, Поручина, Буца, Пліхова, Краснопуці, Стриганець, Двірців, Рекшина, Шабалина, Конюх, Потока, Бишок, Борилівки, Дубца, Саранчук, Рибник, Хаток, Комарівки і т. д.), Сокольські і Січові відділи з Жукова, Шумлян, Гинович і Лащина в лентах і з прапорами та з відпоручників старшини Січи в Лісниках. По поминальнім богослуженю, яке відправив голова „Селяньської Ради“ о. Гр. Кончевич з Целева, рушив похід на цвинтар. Тут над гробом Покійника відправлено парастас, в яким взяло участь 13 сьвященників при співі місцевого селяньского хору. Відтак пішли промови. Промовляли о. Король з Саранчук, др. В. Бачинський, посол Т. Старух, Василь Романів з Гинович, др. А. Чайковский і о. Гарматій зі Стриганець. Бєсідники підносили заслуги покійного о. С. Лепкого для політично-національного і просьвітно-економічного осьвідомленя-селяньства Бережанщини. Іменем Родни, яка зіхала ся майже вся на відкритє памятника, подякував ініціаторам памятника і учасникам сердечними словами найстарший син Покійного, проф Богдан Лепкий з Кракова. По відспіваню „Вічная память“ почали учасники розходити ся серед співу національних гимнів. Відтак угощували селяни Родину, сьвященників і гостей-селян.

— Читальня учеників рускої гімназії у Львові. З початком лютого с. р. отворено читальню для учеників трех найвисших клас львівської академічної гімназії (в новім будинку). Стало ся воно не лиш для того, що просили о те старші ученики, вказуючи на подібні заведеня в інших гімназиях, але також по бажаням дирекції і збору учительского в тій надії, що

читальня дасть ученикам нагоду розширювати лектурою свій сьвітогляд в напрямі, до якого вони будуть відчувати наклон і охоту, а учителям позволить наблизити ся до молодежи, вглянути глибше в єї душу та інформувати єї у відчитях, дискусиях і диспутах про різні житєві справи, до чого на шкільних лекциях нема часу аві можности. По інтенциям дирекції, читальня з часом повинна би стати пожиточною інституцією, що доповнялаб недостачі образованя, яке має дати школа. На читальню визначено одну з класових комнат одвітно осьвічену газом. В ній помічено дві шафи на книжки і часописи. Отворена читальня 2—3 рази на тиждень, від год. 5—7 вечером. Заряд спочиває в руках трех учеників: бібліотекаря, касиєра і секретаря. Що до потреб читальні с. є книжок, часописів, відчитів і т. п. має бібліотекар порозумівати ся з директором гімназії. Ученики платять по 10 сот. місячно, з чого покриває ся видаток на часописи. До того причиняє ся також учительський збір добровільними датками. Бібліотеку читальні заосмотрено поки що книжками з учительської бібліотеки і з бібліотеки для старших учеників; є то лексикони, декотрі німецькі класики і по найбільшій часті поважні наукові книжки: рускі, польскі і німецькі. З часописів запернемеровано тимчасом: „Leipziger illustr. Ztg.“, „Tygodnik ilustrowany“, „Über Land u. Meer“ і російську „Ниву“. З учительської бібліотеки одержує читальня: „Internationale Wochenschrift“ і „Umschau“. З відчитів, які доси виготовлювали ученики, заслугоють на згадку: 1) „Що то є соціалїзм?“ (Диспута з учениками виказала багато хибних понять, котрі справлено на основі історичних фактів і наукових дослідів, а цікавіших відослано до одвітного розділу „Етики“ Паульзена, котру ученики мають в читальні); 2) „Про алькоголізм“ (два відчити учеників і один учителя, проф. Мельника, після яких дискусия довела до того, що порішено остерігати всю молодежь акад. гімназії перед погубними наслідками уживаня алькоголічних напннків). Деякі ученики вишпозичали з читальні на час сьвяточних ферій наукові книжки, щоби приготувати цілу серию відчитів. В читальні буває часами до 100, а найменше 20—30 учеників, котрі через цілий час отвореня читальні будьто переглядають ілюстровані часописи, будьто вишпозичують собі з читаних книжок змісти і поодинокі вискази. Поведенє учеників доси було в читальні зовсім поважне, так що всякий надзїр був злишний. Більша часть старших учеників уважає нову інституцію добродійством, котрого не трактує як розривку, але серйозно, по всім інтенциям учительского збору і дирекції.

— 3 Тов-а ім. св. Рафаїла у Львові. Другі з черги загальні збори сего тов-а відбули ся, як було се оголошено, дня 5. с. м. на жаль при дуже незначнім числі членів. Із звіту за час більше одного року, який зложив голова тов-а радник Т. Ревакович, показуєсь конечно потреба такого тов-а в часі руху еміграційного, що послідними часами огорнув наш нарід, а тим самим заслугоє на більше заінтересованє зі сторони сусєльности. Задача Виділу—слідати цілий рух еміграційний, єго причини, та знайти відовідну і щирю пораду для тих, що хотять доконче кидати рідну землю — не була так легкою. О скілько можливе, Виділ старав ся здержувати еміграцію на переселене до полудневої Америки, уважаючи її за некорисну, противно задивляє ся на часовий вїїзд на зарібки до Прус та Америки північної. (Ширшу розвідку, оброблену ради. Реваковичом, трактує о причинах еміграції, Русинів угорских і австрійских — про наслідки тойж, про опіку сусєдних держав над власними емігрантами, порішено видрукувати в 500 примірниках, в ціли лучшого поінформованя тою не всім відомою справою). Членів тов-а прибуло 68; засіданя Виділу було 13; до поладженя справ в ділі еміграції було 345, виділ постарав ся о опіку і наданє провідника тринайцятьом родинам руским, числячим до 70 осіб, які дня 1. червця с. р. виїхали до Бом-Жардін, місцевости 6 миль віддаленої

від Прудентополіс в Бразилії на поселенє. Звіт касовий зложив о. Паньківський Іларій; він представляє ся: доходи 460-94 К, розходи 372-11 К, решта касова 88-83 К. Позиція в розходах обнимає видатки на друки інформаційні для емігрантів і про чужі країни 284-84 К, а решта на переписку, порта поштові і ин. По провіренню рахунків вибраними до сего оо. др. Яремьом і Малицким і на внесенє тихже уділено уступаючому Виділови абсолюторію. — Описля на місце вильосованих 5-ох членів Виділу: о. др. Жука Йосифа, др. Левицкого Костя, д-ра Рожанковского Любомира, о. Стєрнюка Володимира, д-ра Студиньского Кирпила, вибрано одноголосно поновно тих самих до Виділу на рік слідуючий. Яко ревіденти вибрані о. Лициняк Василь і о. Боцяня Йосиф. Вкінци збори узнючи працю голови тов-а радника Реваковича, повну пожертвоваия і труда, та виразили єму приваєжну горячу подяку.

— **Університетський страйк.** З відорваних телеграм, які інформують про страйки академічної молодіжи, можна вносити, що часть страйкуючих студентів уперто стоїть за страйком, коли друга часть рада би страйк закінчити, бо бачить, що він до нічого путнього не доведе. Провідники страйку мали заявити послам, що страйк скінчить ся з хвилиною, як проф. Вармунд згодить ся на покликанє єго на инший університет і не схоче викладати в Інсбруку. Таку заяву має проф. Вармунд зложити в найблизших днях. — Ректор німецького університету в Празі, др. Завер розіслав професорам осьє повідомленє: „Конференция ректорів одноголосно ухвалила, що у всіх висшх школах, по повідомленю студентів про резолюції конференції ректорів, мають розпочати ся виклади і семінарі. Просить ся отже всіх пп. професорів, аби розпочали виклади і продовжали їх без огляду на перепони та витривали на своїх становисках. Про всякі перепони належить письменно повідомити деканати. Отворенє всіх висшх шкіл наступає одначасно, а дотичні оповістаня будуть виставлені на чорній таблиці і помішені в дзєвниках“. — W. Allg. Ztg доносять, що отворенє відєньского університету наступить невідкладно в понеділок дня 22 с. м.

— **Зниженє ціни соли** війде в житє з днем 1. липця с. р.

— **Зїзд лікарів і природописців** відбував ся від 6—10 с. м. в Празі. З Русинів крім проф. дра Івана Горбачевского брали участь в працях секційних др. Тесфіль Гвоздецкий з Липиці, др. Бережницький з Відня, др. Тапачкевич з Золочева і др. Евген Кобриньский, повітовий лікар з Кімшолонга. В суботу 6. с. м. в Narodnim Divadle витано гостей і репрезентантів Славян. Русинів репрезентував др. Гвоздецкий і говорив в імени секції природописної Н. Тов а ім. Шевченка і „Народної Лічниці“. „Доробок наш малий — говорив др. Гвоздецкий, — але коли стане руский університет у Львові, тоді пропроеймо Вас на свій науковий обрахунок“.

— **Розвій молочарских спілок,** заїніціюваний перед 3 роками стрийською філією „Просвіти“ особливо заходами оо. О. Нижанковского і Л. Горалевича, довів до основания Красного Союза господарско-молочарского в Стрию і отвореня склепів в Стрию, двох у Львові, а дня 16. с. м. отворено нові склепи в Станіславові при ул. Майзелеса ч. 8. і сезонови в Трускавці і Яремчу. — Надїємо ся, що українська суспільність, розуміючи вагу економічної організації відопре як слід змагавя Союза і буде закуповувати лише в згаданих склепах Красний Союз господарско-молочарский в Стрию крім основания спілок молочарских, займає ся також організацією спілок торговлі покладками і пасічників і радо уділяє потрібних інформацій, як рівнож висилає на місце своїх делегатів.

— **Ватага вломників перед судом.** По Васіньським-Снегудцким переслухувано вчера єго спільника Фльор. Адамского. Він до ніякої вини не почував ся. Був торговельним агентом і пізнав ся в Васіньським перед двома роками. Думав з ним заложити хемічну пральню. Васіньський

спроваджував на єго адресу ріжні слюсарські прибори. Підозрівати Васіньського о нечисті діла не мав причини. На зазив Васіньського поїхав до Праги в „торговельних“ справах разом з Гітнером також „торговельним агентом“. Критичного дня їх арештованя, а було се вечером на польську «вілію», йшли всі три до „польского клубу“ в Празі, а по дорозі вступили до сінїй напїтц ся коняку. Звідтам розбігли ся, бо слїдив їх поліціянт. Потім Адамського арештовано. В своїх зізнанях Адамський дуже обережний що до Снегудцкого, який весь час дивив ся єму в очи. Оба злочинці були добрими приятелями і щадять ся взаїмно. Потім переслухано Із. Кноблєха. Сей виперає ся всякої участі в вправах Васіньського, хоч Вас. доказує єму в очи, коли і як розбивав з ним каси. З Васіньським поїхав до Праги, але як дізнав ся, що се ватажко вломників, налякав ся і хотів вернути до Львова. На дорозу „позичив“ собі крадьком кількадесят корон з кишені Васіньського і „забрав“ єму дорогий перстєнь. Третий обжалований Леоп. Тітель також не признає ся до вини. Васіньського пізнав, продаючи єму годинник. Вправді вислав на телеграфічне жаданє Васіньському до Праги Адамского і „Англіка“, але не знав, до чого они мають служити. На сїм перервано розправу до пятниці рано.

— **Зїзд славянських студентів.** Праский Сас доносить, що зїзд славянської академічної молодіжи, відкликаний оноді з огляду на брак гроша, таки відбуде ся в означєнім часі від 24. до 31. с. м. Організаційний комітет зїзду є приневолений урядити зїзд з тої причини, що 150 відпоручників з Росії вибрало ся вже в дорогу до Праги, заким зїзд відкликано.

— **Міська рада Львова** закінчила вчерашнім засіданєм свою каденцію. Уконституованє нової ради наступить в суботу дня 20. с. м.

— **Переслідує католиків у Франції.** Француске правительство постановило дальше замикати католицкі школи. Міністер просвіти і віроісповідань, Бріанд, вярядив, аби 1. вересця замкнено 50 шкіл, удержуваних монашими чинами, а крім того 44 школи, які належать до добродійних інституцій. Супроти сего нового безправства масонері кардинал Кулє, архієпископ в Ліоні, видав до вірних своєї архієпархії пастирський лист. В нім питає кардинал, чи супроти сєї строгої гекатомби сердца Французів мають бути нечуткі? Чи католицкі родини мають рівнодушно глядіти на то, що жде в будучині католицку шкільну дїтвору? Кардинал звиває вірних, аби не ставали в праці, якої метою є береженє ідеалів св. віри, аби ширили св. віру на взір перших хрєстиян, аби виноували єї в сердца своїх дїтїй від молодости. Вкінци архієпископ звертає бачність католиків, аби не манили ся надїєю, що переслідуваня скоро устануть та щоби дальше працювали над спасєнем своїх душ і над обороною Церкви перед єї ворогами, аби слухали своїх душпастирів і вірили в Боже провідїне.

— **Державна прокуратория у Відни** зарядила слїдство проти п. Мих. Лозиньского за єтату в обороні М. Січєвського, поміщену у відєньскім місячнику „Wohlstand für Alle“.

— **Вибух киячки в Тустановичах.** Дня 13. с. м. о 7. год. рано настав вибух в Тустановичах в законі „Oily Suty“ берлінської фірми Бравис і Берман. Вибух був так сильний, що в перших 24 годинах зловлено 140 вагонів киячки, а крім того сплило до потока і на поли около 20—30 вагонів. Вибух рознесив ропу на яких 80 метрів довкола вертикальної вежі. Вежа сподом, всі машини і прилади стояли в ропі а роботу в котлівни і в кузни треба було застановити. Щоби не пустати ропа на поля, 50 людей без перерви сипало гати, а 5 помп помпували ропу до резервоарів. Мимо того не можна було всеї киячки зловити і она вкрила поля майже на кільометр далеко.

— **Потвора.** В маєтности п. Якова Марцінкевича в Плоскій коло Вижницї на Буковині уродило ся неживе тєля—потвора, якої може ще не бувало. Потвора тота має цілий писок оброслий волосєм і два язика; на середній

чала єсть яма величини пятакоронівки а в ній знаходять ся очи, понизше тої ями є твердий наросток подібний як у носорога. Уха тєляти єсть величєзні, як у осла, долїшна часть писка кругла як у медведя. Тєля не має також хвоста і частий родних а всі чотири ноги єсть дуже короткі (16 центиметрів), але зато дуже грубі і покриті грубим волосєм. Проче тїло є зовсім без волося.

— **Огні.** В Лисих Ямах коло Любачева згоріло дня 14. с. м. 51 сєлянських загород. — В Сухохові, чєсанівского пов., згорів млин паровий, водний і пшпї будинки вартости 100.000 К на шкоду гр. Каз. Бадєнього. Шкода була обезвєчена. — В Динабургу вигоріла оноді половина міста.

— **Постійна платня думских послів.** Посли російської думи дбають про себе може й лїпше, чим про загальні справи державні. Оноді ухвалила дума, щоби замїєць 10-рублевих дїєт від одного засіданя для членів думи, виплачувано їм постійну пенсію в квоті 4.500 карбованців річно. За кожде засіданє думи, на яким посол не буде неприсутний, мають єму відтягати 20 карбованців.

— **Перські дотєпи.** Одного разу сказав якийсь чоловік сам до себе: «Все, що на землі і на небі, то лиш задля мене. Для мене сотворив Бог великі річи». Коли він так говорив, сїв єму на ніс комар і сказав: Тобі не яло ся бути таким гордим; не гадай собі, що всі річи на землі і на небі лиш для тебе сотворєні. Скорше ти сотворєний для мене. Чи не видиш того, що ти лиш на то, щоби я твоєї крови напив ся? — Оден король пішов з своїм сином на лови, а що то був горячий день, то они поздїмали свої плащі і поскладали їх на плече якогось дурноватого із своєї дружини. Тоді король сьміючись сказав: Ох, ти дурноватий, двигайш тепер як осєл. — Ой ні, королю — відповів на то дурноватий, — не як осєл, але за двох ослів. — Султан Іскемдер двурогий (Алексадер великий) переходив одного разу коло якогось дурноватого і сказав: Чуєш, дурноватий, випроси собі якусь ласку а зроблю тобі. На то відповів дурноватий: Мухи не дають мені спокою, скажи їм, щоби не лізли мені до очий. Король тоді сказав: Ой ти дурноватий, проси мене о щось такого, що можу приказати. На то відповів дурноватий: О щож маю тебе просити, коли ти не маєш на стільки сили, щоби муха тебе слухала. — Якийсь поєт прийшов до богача і зачав єго дуже вихвалювати стишками. Богачєви то дуже сподобало ся і він сказав: Готівки не маю, але в моїм шпихлїри є багато збіжа. Прийди завтра, то я тобі щось дам. Поєт пішов доміва а на другий день прийшов до свого добродїя. Тоді питає богач: За чим ти прийшов? А він відповів: Ти мені вчера обїдав збіжа, от я й прийшов. На то сказав єму богач: Дуже дивний з тебе дурачиско. Що ти мені говорив, то мені зробило приятність, а що я тобі сказав, то зробило тобі приятність. За що я маю давати тобі збіжа?

— **Поєтичний кутин.**

Думка.

Сїло сонце за горами,
пташенят втілає снів —
над зелєними лугами
свїтло з тїно злилось внів...

Блеск при тїни тим яснійший,
ой, що тїний має свїт!
Та при терни ще мвлійший
запахчий рожї цвїт.

Свїтло й тїни свїт вкривають,
з сего зміна, лад, краса —
горє тернем залїтаєсь
мїж рожеві дїї життя...

Лягло сонце і спочало
в кружеві сріберних хмар —
кілька зір дрібних устало,
менший блєск, та більший чар...

Ангєл тиши — ніч злітає,
річка лєдвї що журчить —
у куці птах не співає
і дїброва не шумить.

Лєгіт тихо повіває,
по долині весь глухий —

і дрімучій навіває
квітці снів розкішний рій.
Нічка сьвіт уколосала,
в любий, тихий сон — спокій —
серця тільки не приспала; —
серце, деж в твій спокій?...

У. К.
Оповідки.

— Прогулька львівського „Сокола“ до Янова. Забавний комітет уряджує в неділю 21. с. м. прогульку до печер в Страдчи і до Янова. Виїзд з гол. двірця о 1:35 год. по пол. На перестанку Козлинка висідає ся. По звидженю страдецьких печер прогульковці йдуть 1 1/2 кил. пішки лісом над янівський став; по забавах і томболі перекуска в містї; потім огляданє міста, їзда на лодках, прохід лісом. Поворот до Львова о 9 25 або 10 10 год. вечером. До Янова можна виїхати також другим поїздом о 3:35 по пол., але тоді комітет не піднімає ся опровадження гостей по печерах в Страдчи. Учасники прогульки, як члени так і нечлени „Сокола“ платять по 10 сот. на річ „Сокола“, за що дістануть відзнаки. Поворотний білет до Янова коштує 80 с. — Комітет.

— Іменованя і перенесєня. Намісник іменував адюнктів будівництва: Ром. Маковского, Ад. Семковича, Вікт. Пірго, Кар. Мораву, Кароля Шведа і Мар. Кучинського інжінерами а практикантів будівництва: Стеф. Шумского, Кав. Пешковского, Меч. Добуцького, Брон. Вандовского, В. Реміна і Евст. Савчука адюнктами будівництва в галицькій державній службі будівничий. — Намісник переїсє: секретаря намісництва Як. Кульчицького з Рудок до Товмача; комісарів повітових: Ів. Давкшу з Лиська до Самбора і Тад. Кемпінського з Товмача до Львова; кондепїстів намісництва д-ра Фил. Гросса з Товмача до Станиславова і Ст. Бржезьнського з Ярославла до Лїска та практиканта концент. намісн. Людвика Смальявского з Камінки струм. до Рудок.

Телеграми

в дня 18. червця.

Відень. На основі нового закона про підвишенє контингенту рекрута кравєвої оборони. Галичина буде мусїла доставити о 1422 новобранців більше, чим доси. Натомісць від двох останних вправ буде звільнених 12.000 жовнів рїв кравєвої оборони.

Відень. W. Allg. Ztg. доносить з Білгорода, що кабінет Пасїча подасть ся до димїсїї і порадить королеви утворити коалїційний кабінет, зложений з молодод. і старорадикалів. Димїсїя наступить в найблизших днях. Сербський посол в Римі Мильованович має дістати порученє від короля, утворити новий кабінет.

Берлін. Обї палати пруского сойму скликано на день 26. липня.

Берлін. Вибори до пруского сойму дали отсей вислїд: 152 консервативтїв, 59 вільних консервативтїв, 64 народних лібералїв, 58 вільнодумців людової партїї, 8 зєдинених вільнодумців, 105 центровців, 15 Поляків, 6 соціялістїв, 2 Данців і 3 безпартійних.

НАРОДНА ГОСТИНИЦЯ

Готель, реставрація і караїня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 17. с. м.: Олена Леонтовичева, Долина; Ольга Білевич, Побужани; др. Михайло Терлецкий, Дрогобич; Лев Гросман, Стоянів; Мирон Дешєрів, Москва; Кароль Сухий, Прага; о. Микола Герасимович, Лешнів; др. Евгений Яблоновский, Розділ; о. Михайло Попель, Комарники; Петро Поляна, Рудники; Іван Кунка, Рудники, о. Емїль Король Саранчуки; о. Клим Базилевич, Гологори; Алексей Кушнїр, Липиця горїшна; Василь Якимець, Комарники; о. Володимир Кальба, Соколівка; Евген Гарасимович, Присївці; о. Михайло Струминський, Худивівці; Михайло Мейгеш, Ужгород.

Знаменитий Фільольог і математик, студент І. р. пр. глядає лекції „Diligens“ в адм. „Руслана“. (2—4)

Учительки домашної до двох дівчат і одного хлопця на цілий рік потребує о. Іван Пастернак, парох в Вацовичах, п. Дрогобич.

СОВІЛ Житки можна набувати в „Соколівському Базарі“ у Львові і паперці і у всіх торговлях в краю.

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицко-руської фабрики Евгєна Білїнського в Збаражї.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурситов педагогїчного, а 5% на сироти і вдови по сьвѣщенїках.

Держїм ся покликї: **Свій до свого!**

- В книгарні Тов. ім. Шевченка можна купити:
- 1) Розважаня про терпїня І. Хр. — Ул. о. Е. Гузар. — Цїна 1 К без п. пер.
 - 2) Розважаня про терпїня І. Хр. для шкільних дїтий. Ул. о. Ев. Гузар. Цїна 50 с. без п. почт.
 - 3) Боротьба Дрепера з вірою. Я. Л. — Цїна 40 сот. без п. почт.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Вїддїл депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перехованя папери вартїсні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджєно подїбно як в інституцїях заграничних т. зв.

Сховки депозитовї. (Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевїй касї папирний сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важкі документи.

Під тим зглядом поробив Банк гіпотечний як найдогїдїшї зарядження. Прїписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у віддїлі депозитовий.

ФІРМА

ФІНКЕЛЬШТАЙН і ФЕЛЬ склад зелїза і зелїзних товарів

Льбїв, ул. Сохїшка ч. 26.

поруцає свій богато заосмотрений склад блях цинкових, чорних і мїдїяних до покриваня будинків і церков по фабричних цїнах, як також і вських керничних приборів. (2—4)с.

Печатки металевї і кавчуковї

для урядів парохїяльних, громадських, читальнєх, „Соколів“, „Сїчей“, зарядїв шкїл ітд. виконує як найліпше, чого доказом численнї признаня

Д. Вайс

артистична робїтня рїтївнича у Львові, ул. Кароля Людвика ч. 29. (Пасаж Оранжа). (2—?)

Товариство взаїмних обезпечєнь

„Днїстер“

у Львові, при улицї Рускїй ч. 20. (дім власний).

приймає обезпечєня будинків, вських річий домашних і господарських, збїжа і паші против шкїд від пожару.

Шкоди ліквідує і виплачує „Днїстер“ з найбільшою скоростю. Оцїнка шкїд відбуває ся в присутностї 2 господарїв членїв. Дотепер виплатив „Днїстер“ 15.885 відшкодовань в сумї вісім і пів мїліона корон.

Зиск по скїнченї роцї звертає ся членам. Звороти за р. 1906 і 1907 вносили по 10 проц.

Банк кравїй у Львові і в Чернівцях, Каса оцадности у Львові, Руска Шадниця в Перемїшлї приймають подїси „Днїстера“ при удїлюваню позички.

На житє можна обезпечити ся через „Днїстер“ в Країнівсьім Товариствї.

Агенцїї „Днїстера“ находять ся в кождїм мїстї і в многих селах; там, де еще не робить ниший агент „Днїстера“, можуть письменнї селяни старати ся о удїленє агенцїї. До тепер заробили агенти 1.142.108 корон провїзїї.

Фонди Товариства 31/12 1907:

Фонд резервовий	K 1.003.364 —
„ резерви премїї	613.720 —
„ спец. на звороти	59.939 —
„ на рїквїзїю курсїв	3.437 —
„ резерви спеціальной	35.000 —
„ емерит. урядникїв	218.364 —
ниши фонди заосмотрєня	40.000 —
Разєм сума	K 1.964.824 —

Селянє! асекуруйте ся від шкїд огневих!

Розклад зелїзничих поїздїв важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	важний від 1. мая 1908.				
	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночї
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Чернівєць	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Чернівєць	—	—	—	—	12:20
Станиславова	5:40	—	—	—	—
Коломїї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любїля	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рави рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:26	1:15	5:00	9:25	10:10
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50

Зї Львова відходять до	важний від 1. мая 1908.				
	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночї
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Чернівєць	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Чернівєць	—	—	—	—	2:50
Станиславова	—	—	—	2:40	—
Коломїї	—	—	—	8:03	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любїля	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рави рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35
Янова	6:58	9:15	1:35	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15

ЗАМІТКА: Поспїшні поїзди печатанї товстим друком. — Поїзди їдучї лише в недїлі означенї †.

При закупнї товарів просимо покликувати ся на анонси нашої часописи!